

Жегало Л.І.

здобувач вищої освіти групи МН-12

навчально-наукового інституту пожежної та техногенної безпеки

Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Науковий керівник:

Івануса А.І.,

к. т. н., доцент кафедри

права та менеджменту у сфері цивільного захисту

Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

ТРУДОВА МІГРАЦІЯ ЯК ЗАГРОЗА ЕКОНОМІЧНІЙ БЕЗПЕЦІ ДЕРЖАВИ

Найбільш масовим і значущим для України міграційним потоком є трудова міграція громадян за кордон. Завдяки отриманій за часів незалежності свободі пересування в умовах непростих економічних обставин, низьких заробітних плат робота за кордоном стала для багатьох українців стратегією виживання та підвищення добробуту своїх сімей. Вона є потужним соціальним амортизатором, чинником зменшення бідності, напруги на ринку праці, джерелом значних валютних надходжень, але, водночас, несе ризики втрати частини необхідного для розвитку країни трудового та інтелектуального потенціалу.

Трудова міграція з України має як позитивні, так і негативні наслідки для економіки України. З одного боку, грошові перекази трудових мігрантів перевищують іноземні інвестиції, за оцінками експертів вони становлять понад 8% ВВП країни [1-3]. Водночас, в Україні на ринку праці утворюються незаповнені кадрові ніші і вже в окремих галузях відчувається справжній кадровий голод, який, вочевидь, все більше зростатиме. А також мігранти сплачують податки там, де працюють, чим зміцнюють економіки інших країн.

Тому, виходячи із вище зазначеного, необхідно з'ясувати чи в дійсній мірі міграція українців здійснює загрозу економічній безпеці нашої держави.

На постійній основі за кордоном перебувають 3 мільйони 200 тисяч громадян України, ця цифра є постійною, але не сталою. Оскільки ці 3 мільйони 200 тисяч чоловік – різні люди: серед них є ті, хто живе там постійно, а є ті, котрі приїжджають і від'їжджають. У Мінсоцполітики наголосили, що в цьому «рухливому міграційному процесі» беруть участь у середньому від 7 до 9 мільйонів осіб на рік. У той же час постійно, щоденно протягом року за кордоном перебувають лише 3,2 мільйони трудових мігрантів з України. Наразі трудова міграція має сезонний характер, і в ній задіяно близько 9 млн українців. Найбільше українців працює в Польщі – 506,5 тис, Росії – 342,4 тис, Італії – 147,7 тис. і в Чехії – 150 тисяч українців [1-3].

Згідно з новими розрахунками у 2017 році обсяг приватних переказів українських заробітчан склав 9,3 мільярди доларів, що на 2 мільярди більше, ніж за попередніми оцінками, а у 2018 році 11,6 мільярдів. Нацбанк очікує, що українські заробітчани перекажуть на батьківщину близько 12,2 мільярдів доларів у 2019 році. Згідно за підрахунками з 2015 по 2018 рік від заробітчан в Україну надійшло близько 35,4 мільярдів доларів [1-3].

За даними соціологів Україну хочуть покинути 55% молоді, віком від 18 до 29 років, 44% віком від 30 до 39 років і 33% – 40 до 50 років. З тих хто готовий виїхати, 40% – люди з вищою освітою; 27,6% – з середньою спеціальною, 23,2% – із середньою і 17,8% – з неповною середньою освітою [2-3].

Міжнародна організація з питань міграції зазначає, що серед вивчених нею країн південного сходу Європи українці становлять найбільшу частку трудових мігрантів із вищою освітою. І саме в цьому бачать головну загрозу для України, яка стрімко втрачає освічених і досвідчених фахівців (інженерів, лікарів, фахівців ІТ-сектору, агрономів і викладачів). З України їдуть ті, хто мав би стати середнім класом, основою для побудови держави. Відтік цієї робочої сили вже зараз позначається на економіці країни втратою близько 40 мільярдів гривень на рік. Також понад половину українських компаній, стикаються із

труднощами у підборі персоналу, саме через критично високий рівень трудової міграції. Чим менше людей і компаній платить податки, тим гірше держава виконує свої соціальні зобов'язання. Трудові мігранти хоч і надсилають в Україну мільярди доларів допомоги своїм рідним, але податки і внески в нашій країні не платять. Тому уряд, готуючись до наслідків демографічної ями і трудової міграції, запустив пенсійну реформу. Тепер українцям доведеться самостійно відкладати гроші собі на пенсію.

Щоб українці не емігрували за кордон, по-перше, потрібно надати людям нормальну роботу по їхній спеціальності, підняти заробітну плату, забезпечити якісною медициною та освітою, по-друге, держава повинна створити такі економічні умови праці, при яких все більше суб'єктів господарювання захотіли б вести свій бізнес в Україні. Це стосується і українських компаній, і закордонних. Чим більше буде суб'єктів господарювання в Україні, тим більше буде підвищуватися попит на трудові ресурси. Таким чином, якщо держава забезпечить просте і нормальне ведення бізнесу в Україні, тоді ті роботодавці, що прийдуть в Україну, будуть конкурувати за персонал, і заробітні плати у нас будуть зростати швидше, аніж зараз.

Список використаних джерел:

1. Варецька О. Соціально-економічне підґрунтя трудової міграції населення України / О. Варецька // Україна: аспекти праці. – 2005. – № 5 . – С. 34–39.
2. Римаренко Ю. Міграційні процеси в сучасному світі: світовий, регіональний та національний виміри / Ю. Римаренко. – К., 1998. – 912 с.
3. Хомич Л. Зовнішня трудова міграція населення України: масштаби, сучасні ознаки та географія / Л. Хомич // Регіональні проблеми України. – Херсон, 2007. – С. 310–316.